DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya ƒ 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 5 NOVEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 89. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

DE RIJKS-TELEGRAAF OP JAVA.

Onder het goede, in den laatsten tijd door de Regering tot stand gebragt, mag voorzeker de electro-magnetische-telegraafgemeenschap over Java wel eene der eerste plaatsen bekleeden.

Gelijk bekend is zijn sedert eenigen tijd de drie hoofdplaatsen en de voornaamste vesting op ons eiland door dit, in snelheid het licht anderhalfmaal overtreffende middel van gemeenschap, onderling verbonden

Het licht der zon toch komt in iets meer dan 8¼ minuut tot ons. De galvanische electriciteit, op de bekende wijze opgewekt, doorloopt volgens de vernuftrijke proefnemingen van den in het vak geleerden WHEATSTONE 288,000 Engelsche mijlen, volgens die van den uitvinder van het thans alhier in werking zijnde telegraafsysteem MORSE, 43,530 duitsche mijlen in éénе enkele seconde, zoodat, wanneer de gansche aarde met eenen koperen draad omspannen was, het sein van den telegrafist die ruimte minstens tien malen in éénе seconde zoude omloopen.

Het is ons bekend dat de proefnemingen met den geheel nieuw daargestelden Rijkstelegraaf, vóór dat het gebruik daarvan voor het publiek was opengesteld, blijken hebben gegeven dat er werkelijk in het overbrengen der seinen, tusschen het geven en ontvangen geene noemenswaardige tijdsruimte bestond.

Evenzeer houden wij ons overtuigd dat de juistheid der machines en vooral het overwinnen van menigvuldige hinderpalen, het geheel isoleeren en onderweg versterken van den galvanischen stroom, omstandigheden zijn, welke zeer veel zorg en studie vereischen, en alzoo de telegraaflinie, kortelings hier te lande daargesteld, niet onmiddelijk dien graad van volkomenheid heeft kunnen bereiken, welke noodig is indien men daarvan bij voortduring dat nut wil trekken, hetwelk men zich in billijkheid daarvan heeft voorgesteld.

De gepaste aanwending van deze natuurkracht, vooral in tropische gewesten, waar de dampkring meer dan elders met elektrieke stoffen bezwangerd is, kan eerst ten koste van tijd en ondervinding tot volkomenheid worden gebragt, en het zij verre dat wij ons eenige bemerkingen zouden veroorloven, welke betrekking hebben op het wetenschappelijke gedeelte der telegrafie, waarvan wij gaarne willen erkennen niet dan eene zeer oppervlakkige kennis te bezitten.

Wij willen enkel eenige bemerkingen maken niet zoozeer over de telegrafie zelve, dan wel over de wijze waarop de telegraaf hier te lande tot dus verre werkt.

Zoo even zeiden wij dat bij het gebruik van den electro- magnetischen telegraaf in het overbrengen van seinen, tusschen het geven en ontvangen, geene noemenswaardige tijdsruimte bestond, vermits de in werking gebragte galvanische stroom het licht anderhalfmaal in snelheid overtreft.

De tijdsruimte echter, welke er bij het gebruik van den Javaschen rijks-telegraaf opgemerkt is, tusschen het ter overseining ontvangen van particuliere depêches aan het éene en den ontvangst van die depêches aan het andere station, is daarentegen wel zeer noemenswaard, als bedragende gemiddeld twintig tot vier en twintig uren, en dat tijdsverloop komt ons, de snelheid der aangewende natuurkracht in aanmerking nemende, toch eenigzins groot voor; althans daardoor is reeds dikwerf het doel, waarmede men van de telegraaf gebruik maakte, gemist, daar toch dat doel nimmer kan geweest zijn om de depêches van den eenen dag tot den anderen onovergeseind aan de telegraafkantoren te laten liggen, en van zoodanige vertraging in de gemeenschap kunnen een groot getal hier ter plaatse ontvangene depêches de bewijzen leveren.

Wij weten zeer goed dat tot dus verre de telegraaflijn slechts uit eene enkele draad bestaat en er bijgevolg slechts één sein kan worden overgebragt, zoodat noodwendig de eene depêche op de andere moet wachten, hetgene, wanneer men daarbij den voorrang in het overseinen der officiele depêches in aanmerking neemt, noodwendig tot oponthoud aanleiding moet geven; maar wij weten daarbij tevens dat de galvanische stroom even goed bij nacht als bij dag, even goed des namiddags na vijf ure, als vóór dien tijd in werking kan gebragt worden.

Hoogst mogelijk kan het zijn dat het personeel der telegrafisten nog niet sterk genoeg is voor den drukken en aanhoudenden dienst, die van hen gevorderd wordt. Het zoude welligt voor als nog te veel van dat personeel gevorderd zijn indien men verlangde dat ook 's avonds na vijf ure particuliere depêches ter overseining werden aangenomen, te meer daar bij het provisioneel Reglement dat uur voor de sluiting der kantoren is aangewezen, doch wij gelooven niet dat wij van onbillijkheid kunnen worden beschuldigd indien wij ons de bemerking veroorloven dat het geheel en al in strijd is met de bedoeling der electro-magnetische telegrafie, als middel van versnelde gemeenschap, om depêches, welke binnen den tijd daartoe bij reglement vastgesteld, aan de telegraaf-kantoren zijn bezorgd, tot den volgenden dag onovergeseind te laten rusten, wanneer de gemeenschap niet door eene andere overwegende oorzaak dan de meerdere of mindere vermoeidheid der beambten is gestremd.

Het drukke gebruik dat door het publiek en bijzonder door den handel aanhoudend van de telegraafgemeenschap wordt gemaakt, getuigt genoegzaam van den onverdeelden bijval, welke deze nieuwe inrigting is te beurt gevallen. Wij koesteren in het algemeen belang dan ook den wensch dat de Regering die dezen stap op den weg van vooruitgang gedaan heeft, steeds door het gebrekkige daarin nog bestaande weg te nemen, en door verbeteringen daartestellen, waar die kunnen worden aangebragt, door opleiding en indienststelling van een genoegzaam talrijk personeel en door het leggen van meerdere draden langs dezelfde lijn, de bewijzen zal geven dat de Rijkstelegrafie op Java niet alleen ten dienste harer ambtenaren, maar ook voornamelijk ten nutte van den handel en van het algemeen is tot stand gekomen.

Namens de redactie,
E. FUHRI.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 31sten *October* 1857, N°. 87.

Bij Koninklijk besluit van 4 September 1857 no. 81 is bevorderd tot kolonel bij het wapen der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indie, Z. K. H. Willem Nicolaas Alexander Frederik Karel Hendrik, Prins van Oranje, luitenant kolonel van het genoemde wapen, en daarbij à la suite gevoerd.

Bij Koninklijk besluit van 4 September 1857 no. 51, zijn de na te noemen personen, die zich bij de in de maand April 1857 plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen in de marga Goemeij Oeloe (residentie Palembang) hebben onderscheiden, benoemd tot ridders van de vierde klasse der militaire Willems orde:

OORSPRONG EN OORZAKEN VAN DEN OPSTAND IN BRITSCH INDIE.

(*Vervolg.*)

De Muzelmannen van Bombay erkennen ten volle, dat zij beweldadigd zijn door de Engelsche regering. Hunne stad was vroeger onbeduidend en weinig bevolkt, thans de voornaamste haven en koopstad van westelijk Indie, met 1/2 millioen inwoners, waarvan 1/5 gedeelte den Islam belijdt. Maar ook hun vaderlijk erfregt is geschonden. De bepalingen van den Koran, die niet alleen godsdienstige maar ook burgerlijke wetten bevat, worden niet geacht en de geloovigen naar vreemde voorschriften gerigt. De Muzelmannen eeren hunne wet als de uitspraak van den profeet, welke heilig is en door geen geregtshof mag overtreden worden.

De klagten en wenschen van de Britsch-Indische Vereeniging te Calcutta en in Bengalen zijn thans bij een opstand der talrijke Bengaalsche troepen van overgroot gewigt. Dit smeekschrift door den Radschah Radhakant en Kalikrischna, door Pertab Tschander-Singh en buitendien door andere aanzienlijke mannen en rijke grondbezitters, ten getale van 5900, onderteekend, munt uit door een veelomvattend inzigt in alle betrekkingen tusschen Hindostan en Groot-Brittannie, alsmede door een verstandigen toon; elke scherpe uitdrukking is vermeden. En toch maakte dit gepaste, gematigde vertoog de verbolgenheid van het parlement gaande. Hooren wij hoe deze invloedrijke semindaren (grondbezitters) spreken:

„ Niet alleen onze gevoelens leggen wij hier aan het parlement voor, maar ook die van alle verstandigen onzer medeburgers in het zeer groote land Hindostan. Wij alle zijn getrouwe onderdanen van U. M. en weten de voordeelen te schatten, welke wij van Groot-Brittanjes opperheerschappij — moge zij lang voortduren! — genoten, en nog genieten. Verwijdering van vreemde invallen en binnenlandsche tweedragt, veiligheid van leven en eigendom tegen onwettig geweld, de waarde van zulke weldaden erkennen wij ten volle en gevoelen ons tot dankbaarheid verpligt jegens de groote natie, van welke zij afkomstig zijn.

„ Reeds voor 20 jaren hebben wij met groote belangstelling het getuigenverhoor en de debatten gevolgd, welke den vernieuwden vrijbrief vorafgingen. De Hindoes, die niet gewend zijn aan eene vrije blootlegging hunner meeningen en gevoelens ten aanzien van de lands regering, de daden en de maatregelen hunner gebieders, zagen zwijgend en geduldig den afloop hiervan in hoop en blijde verwachting te gemoet. Maar te vergeefs; het toenmalig onderzoek heeft voor Indie geene vruchten gedragen. De welbekende slechte toestanden werden niet verholpen. De drukkende grondbelasting is gebleven. De voor het algemeen zoo nuttige werken tot ontwikkeling van hulpbronnen van ons land, tot aanwakkering van den handel en nijverheid worden niet ondernomen. En toch hadden fabrieken en handel van ons land door den vrijen invoer uit Engeland zeer geleden. Aan maatregelen tot ontwikkeling der inboorlingen, opdat ook zij eens vrije instellingen konden verdragen, is niet eens gedacht.

„ Om deze en andere redenen hebben wij, ondergeteekenden, met groote vreugde en nieuwe hoop vernomen, dat onlangs commissien zijn bijeengekomen, om de toestanden der Indische landen te onderzoeken. Thans willen wij niet nalaten, onze stem te doen hooren. Wij vinden des te meer aanleiding, om aan de commissien onze wenschen, onze verwachtingen voor te dragen, omdat zij in Engeland slechts eenzijdige, zelfzuchtige getuigen zullen en moeten hooren. Wij vertrouwen, dat de volgende voorstellen, ofschoon zij afkomstig zijn van menschen van andere godsdienst en kleur, in het parlement zullen overwogen worden. Wij zijn toch deelgenooten en onderdanen van het ééne rijk, Groot Britanje.

„ *De regering in het moederland.* De ministers der kroon moeten, natuurlijk onder het oppertoezigt van het parlement, de leiding van de Indische zaken blijven behouden. Het is echter niet genoeg, dat de personen, die den ministers als helpers ter zijde staan, in het algemeen kundige mannen zijn; zij moeten vooral met de behoeften van ons land vertrouwd zijn en, ter vermijding van alle eenzijdigheid, uit alle klassen der bevolking genomen worden. Een meer of minder lang verblijf in Indie schijnt ons eene onmisbare voorwaarde toe. De helft der leden van den Indischen raad moge door de kroon benoemd, de andere door de personen gekozen worden, die in het bezit zijn der Indische staatsschulden, hetzij deze dan in Engeland of in ons vaderland Hindostan wonen.

„ *De regering in Indie.* De betrekking van den gouverneur-generaal tot zijnen raad en tot de regering van Bengalen vereischt menige verandering. Bengalen moet van de centrale regering gescheiden worden; voorts moge het aan den gouverneur-generaal niet geoorloofd zijn, zonder toestemming van zijnen raad, Calcutta te verlaten. Vooral is het van gewigt, de uitvoerende magt van de wetgevende af te scheiden. Een wetgegevend ligchaam van 7 leden worde tot stand gebragt, van welke, volgens de drie presidentschappen, drie inlandsche door den gouverneur-gene-

de luitenant-kolonel der infanterie in Oost-Indie W. Lammerée,

de kapitein der genie en sappeurs in Oost-Indie H. Rietveld,

de tweede luitenants F. A. J. Perié en P. E. F. A. von Mauntz, en

de korporaals L. A. Schluter en C. Dietvorst, van de infanterie in Oost-Indie.

Terwijl bij datzelfde Koninklijk besluit is bepaald, dat terzelfder zake eervol zal worden vermeld bij afzonderlijke dagorders, zoo in Nederland als in Oost-Indie, de officier van gezondheid der derde klasse bij de militaire geneeskundige dienst in Oost-Indie C. D. F. Husemann.

Bij Koninklijk besluit van 7 September 1857 no. 51, zijn de na te noemen personen, die zich bij de krijgsverrigtingen in de Wester-afdeeling van Borneo in 1857 hebben onderscheiden, benoemd tot ridders der vierde klasse van de militaire Willems-orde:

de luitenant-ter-zee eerste klasse A. A. A. Gaijmans, kommandant van Zr. Mr. stoomschip Onrust.

de tweede luitenant F. A. Schiebelhout, en

de fuseliers J. Agten en C. van der Veer;

de drie laatstgenoemden van het wapen der infanterie in Oost-Indie.

Bij Koninklijk besluit van 4 September 1857 no. 68, zijn benoemd tot ridders der orde van den Nederlandschen leeuw jhr. mr. D. A. Junius van Hemert, resident van Batavia, en D. F. Schaap, toenmaals resident van Bagelen, thans gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden.

Door Z. M. den Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, zijn benoemd tot kommandeur der orde van de eikenkroon P. Bleeker, dirigerend officier van gezondheid der 2de klasse, en tot ridder der gemelde orde A. A. Cluwen, kapitein-adjudant bij de Bataviasche schutterij.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de ambtenaar ter beschikking van den algemeenen sekretaris J. L. Fransen van de Putte.

Op zijn verzoek, eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, de kommies belast met de administratie van 's lands kas te Salatiga (Samarang), onder toekenning van wachtgeld, A. P. van Leeuwen.

Op zijn verzoek, uit 's lands dienst, met behoud van aanspraak op pensioen, de zoutverkoop-pakhuismeester in de residentie Pasoeroewan H. C. Krumdick.

INGETROKKEN:

Op het daartoe door hem gedaan verzoek, de benoeming van den ambtenaar J. Coorengel, tot kommies op het residentie bureau der Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo.

BENOEMD:

Tot officier van justitie bij den raad van justitie te Padang (Sumatras-Westkust), de eerste substituut-griffier bij den raad van justitie te Batavia mr. L. Hovij.

Tot advokaat en prokureur bij den raad van justitie te Samarang, mr. J. P. van Ossenbruggen.

Tot kommies op het residentie bureau der Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo, de eerste klerk op dat bureau J. P. Velden

BIJ DE ALGEMEENE SEKRETARIE.

Tot tweeden kommies, de derde kommies J. H. du Puij.

Tot derden kommies, de klerk bij de direktie der middelen en domeinen P. J. van Kraaijenoord, met bepaling dat hij zal zijn toegevoegd aan den bij den raad van Nederlandsch-Indie aangewezen sekretaris van het gouvernement.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, de adjunkt-intendant der militaire administratie S. H. Eerdmans.

BEVORDERD:

BIJ DE GENEESKUNDIGE DIENST,

Tot apotheker der tweede klasse, de apotheker der derde klasse G. H. Beer.

BENOEMD:

Tot directeur van het groot militair hospitaal te Batavia, de militaire ambtenaar der 1ste klasse C. E. Gerard, thans directeur van het groot militair hospitaal te Samarang.

Tot militairen ambtenaar der 1ste klasse en directeur van het groot hospitaal te Samarang, de militaire ambtenaar der 2de klasse P. Bodemeijer, thans magazijnmeester van het afdeelings kleedingsmagazijn aldaar.

Tot magazijnmeester van het afdeelings kleedingsmagazijn te Samarang, de militaire ambtenaar der 2de klasse G. Dumas, thans directeur van het hospitaal te Amboina.

Tot militairen ambtenaar der 2de klasse en directeur van het hospitaal te Amboina, de militaire ambtenaar der 3de klasse C. F. Meister, thans 1ste kommies bij het groot militair hospitaal te Samarang.

Tot 1sten commies bij het groot militair hospitaal te Samarang, de militaire ambtenaar der 3de klassse L. Tiesselink, thans spijsverzorger bij dat hospitaal.

Tot militairen ambtenaar der 3de klasse en spijsverzorger bij het groot militair hospitaal te Samarang, F. L. Ledebur, thans 1ste klerk (adjudant-onderofficier) ten burele van den onderintendant der 1ste klasse in de 2de militaire afdeeling op Java.

Marine Departement.

ONTSLAGEN:

Uit 's lands dienst, de baas ketelmaker J. J. Bergmans, en de baas koperslager C. J. Huijsdens, beiden van de fabriek voor de marine, het stoomwezen en de nijverheid te Soerabaija.

Ministerie van Kolonien en Oorlog.

KONINKLIJKE MILITAIRE AKADEMIE.

De ministers van kolonien en van oorlog, als hiertoe van den Koning de vereischte magtiging hebbende bekomen, brengen ter kennis van allen, die daarbij belang mogten hebben, *dat in de eerstvolgende jaren alle* kadets voor de dienst in Oost-Indie, geheel voor rekening der koloniale geldmiddelen aan de Koninklijke militaire akademie zullen worden geplaatst; zullende nogtans die plaatsing geschieden onder gehoudenheid dat, overeenkomstig art. 18 van het reglement van die inrigting, de ouders of voogden zich vooraf bij borging verbinden om de sommen, uit de indische fondsen ten behoeve van hunne zonen of pupillen te verstrekken, terug te betalen, ingeval die jongelingen hunne bestemming niet volgen; het geval van overlijden alleen uitgezonderd.

Deze bekendmaking geschiedt voorloopig, opdat de ouders en voogden in het meer zekere vooruitzigt dan tot dusverre bestond, dat hunne zonen of pupillen voor de Indische dienst geheel kosteloos zullen worden toegelaten, deze hunne zonen of pupillen bij tijds zouden kunnen doen voorbereiden tot het vergelijkend examen, hetwelk in den regel elk jaar omstreeks het midden der maand Junij te Breda word gehouden tusschen de aspiranten, die naar de bedoelde plaatsing dingen, en waartoe te zijner tijd eene bepaalde oproeping in dit blad zal worden gedaan.

Voor den Minister van Kolonien:
De fungerende Secretaris Generaal,
L. W. C. Keuchenius.

Voor den Minister van Oorlog:
De Secretaris Generaal,
F. A. van Rappard.

's Gravenhage *den 6den Augustus* 1857.

Verkoop van een ijzeren stoomscheepje.

(*Voor het land.*) De Resident van Soerabaija maakt mits deze bekend, dat de reeds geannonceerde vendutie, van het stoomscheepje *Phoenix*, liggende, aan de oude timmerwerf alhier, alsnu definitief zal plaats hebben, op Zaturdag den 21 November 1857 en wel aan deszelfs ligplaats.

De Resident voornoemd,
Bij verhindering,
De Assistent Resident,
(9) MODDERMAN.

(*Voor het land.*) De gemeente wordt bekend gemaakt dat de brug van Djagallan wederom voor de passage is geopend.

Soerabaya, *De Assistent Resident voor de Politie*,
8 *November* 1857. (10) SWERVER.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 6den November.

Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholts in de Chin. kamp.

raal konden benoemd worden, tot tijd en wijle dat het Indische volk zelf de bevoegdheid verkrijgt, om zijne eigene vertegenwoordigers te kiezen. Doch nu reeds verzoekt men vaststelling van regelen, volgens welke het voor de bevolking mogelijk is, op dezen of genen grond de verkiezing te bestrijden. In allen gevalle moesten de verkozenen in alle Engelsche dagbladen en in die, welke in de inlandsche talen geschreven zijn, vermeld worden. In de verbeterde grondwet moge vooral de plegtige verklaring voorkomen, *dat aan de bewoners van Hindostan het onschendbaar genot van hunne godsdienstige wetten en instellingen gewaarborgd wordt.* Zij ondervonden (het verzoekschrift haalt er onderscheidene voorbeelden van aan) verscheidene inbreuken daarop gedurende de laatste tijden.

„De presidenten der regeringen moeten mannen van Indische ervaring zijn, en dan zijn er geene raden noodig. Het vice-presidentschap van Agra werd zonder raad meestal voortreffelijk bestuurd, omdat de bestuurders land en bewoners kenden. De regeringen van Bombay en Madras, aan wier hoofd niet zelden mannen, zoo versch uit Engeland gekomen en onbekend met onze omstandigheden, stonden, werden, in weerwil van hunne raden, slechter bestuurd dan Agra. Dan ook zijn de bezoldigingen der beambten zeer onbillijk verdeeld. De hoogere ontvangen te veel, de lagere te weinig. Zoo ontvangt, om slechts een voorbeeld aan te halen, de gouverneur-generaal, behalve zijne ontzettende bezoldiging van 25,000 £, nog hooge reisgelden. Niet zelden reizen deze beheerschers, alleen om deze aanzienlijke voordeelen, het land rond.

„De inboorlingen mogen voortaan met de Engelschen, niet alleen in schijn maar inderdaad, gelijk gesteld worden. Het onderscheid tusschen de inboorlingen en Engelschen gaat zoo ver, dat volgens de Indische wet (1833) de geregtshoven der Compagnie slechts over leven en dood der inboorlingen uitspraak doen, terwijl de Europeanen aan hun werkkring onttrokken zijn.

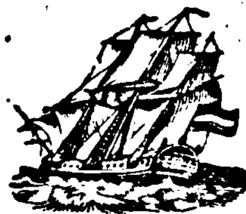
„De Britsche regering heft eene grootere schatting dan ooit de Muzelmansche gedaan heeft. En toch geschiedt zeer weinig voor het stoffelijke zoowel als voor het geestelijke welzijn van ons land. De openbare werken worden verwaarloosd en voor de opvoeding des volks zijn over het geheel nog niet eens maatregelen genomen. De Engelschen zijn echter hiertoe, behalve dat het land en de bewoners bij deze onmetelijke vordering te gronde gaan, zoowel door de omstandigheden, onder welke zij Hindostan wonnen, minder geregtigd. Met behulp der inboorlingen hebben zij het rijk gesticht en 7/8 der troepen, welke de heerschappij staande houden, zijn inboorlingen. Dan veroorloven zich ook de beambten, zoowel onder de door lord Cornwalles als door Sir Thomas Munro ingevoerde wijze van de grondbelasting te heffen, onder het zoogenaamde semindar en ryotwar-stelsel tallooze onderdrukkingen. Hulp te dezen opzigte is bij de bestaande kostbare regtsvervolging, die bijna aan eene regtsweigering grenst, onmogelijk. Men voere weder den ouden vorm in en sla de belasting om over geheele gemeenten en dorpen. Niet minder drukkend en hoogst onbillijk verdeeld is de zoogenaamde Malumpha of belasting op de bedrijven. Andere nieuw uitgedachte kunsten, om de staatskassen te vullen, moeten insgelijks afgeschaft worden, daar zij te nadeelig op de bevolking werken. Zoo is het gelegen met den brandewijn-accijns. De pachters van de regering-herbergen zien natuurlijk slechts op hun voordeel. De brandewijnpest verbreidt zich door deze inrigtingen over het geheele land in alle rigtingen. Dronkenschap, welke onder de heerschappij der Hindoes en Muzelmannen ongehoord was, wordt onder de Europesche, de Christelijke heerschappij een dagelijks meer zich uitbreidend kwaad. Alle maatregelen, welke tot werkelijke of schijnbare verheffing, tot werkelijke of voorgewende beschaving des volks genomen worden en kunnen getroffen worden, zijn daardoor reeds te voren vruchteloos. Wij zijn overigens bereid, zoo wij slechts hiertoe uitgenoodigd worden, over deze en andere punten mondeling getuigenis af te leggen.

De onderteekenaars van het verzoekschrift werden echter niet opgeroepen; de nieuwe India-acte (1853) heeft geen dezer en andere bezwaren uit den weg geruimd; door hen is geen enkele wensch der Indische volksstammen tot vervulling gekomen.

(*Wordt vervolgd.*)

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het Nederlandsche schip **STAATSRAAD VAN DER HOUVEN,** gevoerd door KAPT. F. HEIJMERIKS.

De doelmatige en luchtige inrigtingen van dit schip bevelen hetzelve voor den overvoer van zoowel familien als enkele personen bijzonder aan en zal hetzelve in het laatst dezer maand tot vertrek van PASOEROEAN gereed zijn.

Nadere informatien bij

De Agenten,

(714) RUYL CRAMER & CO.

VRACHT EN PASSAGE NAAR MAKASSAR, BANDA EN AMBON.

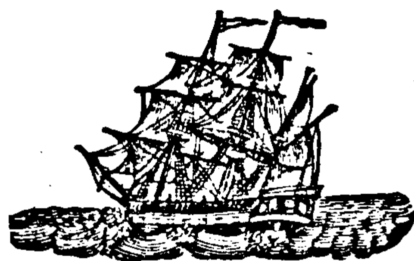
Wordt aangeboden, met het extra snelzeilend en zeer fraai ingerigt Clipper brikschip **HENRIETTE,** gezagvoerder H. CHEVALLIER, om in den loop dezer maand te vertrekken.

Gegadigden vervoegen zich bij

De Agenten,

(726) SCHIMMELPENNINCK & CO.

VOOR DEN OVERVOER NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden het Nederlandsche schip **JAN VAN SCHAFFELAAR,** KAPT. L. G. VERBEEK.

Deze bodem beveelt zich bijzonder aan door deszelfs vlugge reizen, en aangename inrigtingen en zal tegen het einde dezer maand tot vertrek van hier dan wel van PROBOLINGO gereed zijn.

Voor verdere informatien adressere men zich tot

De Agenten,

(715) RUYL CRAMER & CO.

WEGENS VERTREK.

Zal op een nader te bepalen dag publiek worden verkocht:

Een steenen met pannen gedekt **HUIS,** goed gelegen tot het drijven van handel, thans geoccupeerd door de heeren DE GRAAFF & Co, hoek *Kalie Sossok* N°. 2, tegen eenen huurprijs van *f* 120.— 's maands.

(727)

Een geheel volledig stel keurig bewerkte **horologiemakers-gereedschappen,** met de daarbij behoorende remontstukken. Te bevragen bij

(724) F. KIEL.

TWEE RIJEN steenen met pannen gedekte GEBOUWEN, staande op een, met regt van opstal, bezeten stuk gouvernements grond, eene inhoudsvlakte hebbende van cc. 250 □ roeden; te bevragen bij de uitgevers dezes. (720)

EEN HUIS gelegen in de *Gatottan*, te bevragen bij de uitgevers dezes. (716)

HOEVENSMEER.

à *f* 2.— de flesch, te bekomen bij den vee-arts VAN DER WEYDE.

Dit smeer voorkomt het splijten der hoeven en bevordert den gezonden groei des hoorns. ((732)

ONTVANGEN

PER STAATSRAAD VAN DER HOUVEN.

Gezouten TAFELSPEK in vaatjes.

d°. OSSENTONGEN d°. bij

(713) **DE STURLER & FAGNOTTI.**

WAARSCHUWING.

Om gegronde redenen wordt verzocht geene betalingen of voorschotten te geven aan mijnen olieverkooper W. JOOSTENSZ.

SOERABAYA, F. CONDOO.

5 *November* 1857. (730)

CORSETS A LA MINUTE.

(131) bij F. KIEL.

WISSELS OP NEDERLAND.

(554) Bij RUYL CRAMER & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(518) Bij SCHIMMELPENNINCK & CO.

KOFFIJHUIS EN BILLARD.

Naast het kantoor van wijlen procureur NEIJNDORF.

(728)

IJS.

De ondergeteekenden de verwacht wordende lading IJS van de Heeren *Berne* en *Schmidt* overgenomen hebbende, verwittigen zij bij deze de ingezetenen van *Soerabaija*, er bij hen gelegenheid zal zijn tot den 15 November aanstaande, om zich dagelijks te abonneren tegen 10 cents per pond zullende na den 15 November e. k. geene abonnementen meer worden aangenomen en het IJS buiten abonnement verkocht worden à 20 cents per pond.

Dadelijk na aankomst der lading, welke binnen weinige dagen hier kan zijn, zal tijd en plaats ter afhaling van het IJS, worden bekend gemaakt.

(733) **LEDEBOER & CO.**

ONTVANGEN.

Overheerlijke nieuwe GRASBOTER, merk VAN DER LEEUW en puik versch ROOKVLEESCH in zakken pas aangebragt per *Staatsraad van der Houven.*

(723) Bij KARTHAUS & MELCHERS.

De ondergeteekende geeft 's namiddags en 's avonds ten zijnen huize, lessen in de vakken van het lager onderwijs, vreemde talen en in de wiskunde.

(722) F. L. DE VRIESE.

Adres 2de Gouvernements School.

LOGE DE VRIENDSCHAP.

Receptie in den derden graad, Zaturdag den 7den November 1857 's avonds ten zeven ure.

Namens den R. M.

J. HAGEMAN, J. c. z.

(729) *Secretaris.*

Wordt een MACHINIST, verlangd op eene de suikerfabrieken in den *Oosthoek.*

Adres Lett. M. postkantoor Bezoekie. Brieven *franco.* (737)

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN.

WONDERBARE GENEZING VAN ZEERE BEENEN.

CORNELIS DE W.. te *Samarang*, leed gedurende acht-en-twintig jaren aan zeere beenen; somtijds zoo erg dat de pijn bijna onlijdelijk was, daar zij geheel met wonden en wild vleesch overdekt waren. Zijne vrienden hadden sedert lang de hoop opgegeven van hem het gebruik zijner ledematen te zien weder krijgen, daar hij in zulk een beklagenswaardigen toestand verkeerde en de doctoren zijne ziekte ongeneeslijk verklaarden. Hij had echter van verschillende zijden gehoord van de weldadige uitwerking in dergelijke gevallen door de HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN, te weeg gebragt en besloot daarmede insgelijks eene proeve te nemen. Na een gebruik van slechts weinige weken, gevoelde hij zich werkelijk beter en toen bij dit twee en eene halve maand had volgehouden, was hij geheel genezen, na 28 jaren lang kreupel te zijn geweest.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, te Soerabaya, tot ondervolgende prijzen: (711)

DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—

POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— „ „ 5.—

PUIKE GENEVER, HAANTJES en DUBBELD PRINCESSEN BIER.

(721) Bij F. KIEL.

POEDER
TEGEN
INSECTEN.

Dit, in het gebergte van Ararat gevonden bloemzaad is een onfeilbaar middel tegen wandluizen, vlooijen, motten, luizen en alle andere schadelijke insecten.

Men legt het in de spleten of scheuren den muren, in de voegen tusschen vloerplanken, beschotten, ledikanten, kasten, doozen, kisten etc; strooit het op alle soorten van kleedingstukken; of wrijft het, met eenig water gemengd, op de harige huid van honden of rundvee-ter verdelging van alle soorten van ongedierte.

Als voorbehoedmiddel tegen mijten en wormen is het van groot nut in de volières, menageriën, broeikas ten, korenmolens, suikerraffinaderijën etc; en aan boord van schepen, vooral van kustvaarders, is het onmisbaar.

Indien de ruimte waar het poeder moet worden aangewend te beperkt is om het er te kunnen instrooijen, kan men het er ook door een pennetje inblazen. Met wijngeest vermengd is het een goed middel om wonden te betten.

Alle soorten van wollen weefsels worden door dit poeder beveiligd tegen de vernielzucht der motten; en daar waar dit insect zijne verwoestingswerk reeds heeft aangevangen is éene laag van dit poeder genoeg om het geheel te verdrijven.

Ook bij bloemen en planten heeft dit krachtig werkend middel eene heilzame uitwerking.

PRIJS per doosje . . . . *f* 2.—

Verkrijgbaar bij

(735) E. FUHRI & CO.

SOERABAYA, den 5den November 1857.

BATAVIA. — In den avond van den 27 October ll. ongeveer ten 12 ure is hier een ligte schok eener aardbeving gevoeld, in de rigting van het N. naar het Z. Zij is echter zoo gering geweest, dat zeer vele personen er niets van hebben ontwaard. (*Java Bode.*)

NEDERLAND.

De Indier zegt in zijn staatkundig overzigt over ons vaderland, het volgende:

Terwijl Europa op zich zelf rust geniet, daar zelfs de kwestie der Donau-Vorstendommen, die van meer ingewikkelden aard scheen te zullen worden, door gemeenschappelijk overleg in zooverre is geregeld, dat het alleen een veld blijft waarop de diplomatie der verschillende groote mogendheden al hare krachten en listen kan ontwikkelen, is een groot feit, het onderwerp van velerlei beschouwingen. Zonder dat men daar eenigzins op voorbereid was, is het geschiedboek onzer eeuw verrijkt met eene gebeurtenis, die in vele opzigten merkwaardig mag worden genoemd. Het wonderwerk van onzen tijd, de reusachtige magt, die Groot-Brittannie in het Oosten ontwikkelde, mogt door hare onophoudelijke uitbreiding wel tot het besef leiden, dat dit grootsche rijk eenmaal onder de zwaarte van zijn eigen gewigt zou instorten, maar niets scheen aan te duiden, dat een militaire opstand in Indië voorbereid werd. Zonder eenigermate te twijfelen aan de herovering van zijne bezittingen door Groot-Brittannie, zelfs wanneer de beweging zich nog verder zou uitstrekken, ziet de opmerker in deze gebeurtenis hoogst gewigtige gevolgen. De morele invloed toch, die Groot-Brittannie als groote mogendheid somtijds met te groot gewigt op den politieken toestand heeft uitgeoefend, heeft een' schok ondervonden, die van groote beteekenis is. De zwakke zijde van Albion, dat meestal zoo trotsch en zoo hoog zijne politiek overal trachtte door te drijven, is ontbloot en het moge dienen om den Brit de verbeteringen aan te wijzen, die noodig zijn om zijne magt en zijn aanzien te bevestigen; al komt Groot-Brittannie zegevierend uit deze beproeving, zoo als reeds menigmalen plaats had, waardoor het ten slotte zelfs meerdere kracht verkreeg, — op het oogenblik is de weêrstuit van den schok overal gevoeld en heeft de zedelijke kracht van Engeland, juist omdat die zoo hoog stond aangeschreven, een pijnlijk moment door te worstelen. Iedere staat heeft op zijne beurt een tijdperk van beproeving; gelukkig zoo geene oorlogsramp of geweldige schokken daartoe het sein geven.

Ons vaderland heeft ook in eenen anderen zin een toets doorgestaan. Voortstrevende op den weg van vooruitgang, moest zulk een' toestand wel het misnoegen verwekken van sommigen, die het constitutionneel element vijandig zijn of op onverstandige wijze de leus huldigen, dat alles beter was in den goeden ouden tijd en die ons zoo gaarne tot vroegere dagen willen terugleiden. Het was vooral de partij, die het godsdienstig element in de volkeren niet alleen wenscht te versterken, maar die tegen de leerstellingen der demagogie, waarvan de ware voorstander der constitutionnele begrippen welligt nog meer afkeerig is, geen ander bolwerk kent, dan het herstel van de suprematie van de kerk boven den staat, en welke partij sedert eenige jaren een veldtogt heeft geopend tegen de ontwikkeling der vrijzinnige instellingen en daarin somtijds voedsel heeft gevonden in gebeurtenissen in het buitenland, evenzeer voortgebragt door de werking der partijen in elke godsdienstige rigting, die verwantschap hebben met de minderheid in ons land. Nederland heeft zich een oogenblik zelfs laten medeslepen door die partij, die de kunst verstaat om elken volkswaan van den dag te exploiteren. Die partij heeft vooral op armbestuur en onderwijs hare pogingen aangewend; de strijd is fel geweest omtrent het eerste punt, en de wet, die daaruit voortkwam, draagt het kenmerk van de dagen waarin zij werd tot stand gebragt en de gebreken, die haar aankleven, zullen ongetwijfeld den verkeerden weg doen inzien, waarop reactie en anti-revolutie den constitutionnelen staat sedert 1853 hebben willen brengen.

Maar bij de kwestie van het onderwijs, de levensvraag voor de toekomst, hebben de kerkelijke fractiën eene nederlaag ondervonden, die ongetwijfeld tot heil van het vaderland zal strekken. Bij de afneming van kunstmatige opgewondenheid, waardoor het kalmer oordeel van zoovelen beneveld werd, is de liefde van den Nederlander voor de begrippen van vooruitgang en echt constitutionneel staatsbestuur met volle kracht herleefd, en men mag zeggen, dat zoo de beproeving smartelijk is geweest de uitkomst van den strijd het beste voor het vervolg doet hopen. Toch zal er nog krachtsinspanning noodig zijn om het schip van staat weder in de goede wateren te brengen en om met gerustheid de stormen te kunnen afwachten, die soms zoo onverwacht aan den politieken horizont opkomen. Maar nu de groote meerderheid tot inzien is gekomen, mag men althans met meerdere gerustheid de toekomst te gemoet gaan.

Nederland kan eene eervolle plaats onder de staten innemen, wanneer het met ter zijde stelling van onzalige godsdienstttwisten de hulpbronnen van ons land en van onze kostbare overzeesche bezittingen ontwikkelt en met vasthouding aan het grondwettig koningschap, de liefde voor Vaderland en Koning stelt boven belangen van partijen, hoog boven persoonlijke consideratiën, waaraan in de laatste tijden te veel voedsel werd gegeven. Mogt met de sluiting van de tegenwoordige zitting het tijdperk van agitatie en beproeving gelukkig zijn te boven gekomen, dan kan de doorleefde tijd rijke vruchten geven, uit eigene ondervinding geput.

ENGELAND.

De *Overland mail* schrijft het volgende van den Generaal d'Orgoni.

Het vertrek van den Generaal d'Orgoni met het openlijk erkende doel om zich aan het hoofd der opstandelingen in Indie te stellen heeft hier veel opspraak verwekt. De wel bekende haat van den Generaal tegen de Engelschen en zijn sedert jaren geliefkoosd stokpaardje, betreffende de gemakkelijkheid waarmede de Engelsche magt zou zijn omver te werpen, wanneer zij slechts in de Indische bezittingen werd aangetast, heeft ons reeds sedert lang ons doen verwonderen zoowel wat zijne onwetenheid aangaat als zijne verbittering. — Thans echter ontkennen wij niet dat wij ons eenigzins ontrusten bij de mogelijkheid dat hij Delhi bereiken moge voor die plaats door de onzen genomen is; want het zelfvertrouwen dat de tegenwoordigheid van eenen man, zoo bekend door zijnen haat tegen al wat Engelsch is, den inlanders onvermijdelijk moet inboezemen, kan niet anders dan eenen voor ons nadeeligen invloed hebben. — d'Orgoni, wiens ware naam Dorignon is, behoort tot het oude geslacht der Chouans van Bretagne, en was een van de hoofdaanleggers eener zamenzwering die ten doel had de onttrooning van Louis Philippe en het terugroepen der Bourbons in de persoon der Regentes Marie Caroline, hertogin van Berri als voogdesse van haren zoon, den hertog van Bordeaux. Door geheel Laval en Marenne, in Jubelin en in de Bocage hoort men nog in aller mond de wonderen van dapperheid van den Chouan Dorignon. — De hoeve. die hij geheel alleen verdedigde tegen de geheele garde nationale van het dorpje Bericq, wordt den reiziger nog getoond, en de half ingestorte, zwartgebrande muren toonen nog aan tot welk laag uiterste de vijand ten laatste zijne toevlugt nam. — Toen de Hertogin van Berri zich genoodzaakt zag van uit die landstreek te vlugten, was het onder Dorignon 's bescherming dat zij zich stelde; en het was Dorignon die haar langs de door de koninklijke troepen en de onvermoeide waakzaamheid van de burgerlijke anthoriteiten, hoogst onveilig gemaakte wegen, begeleidde. Dorignon was voor dood achtergelaten in de ruinen der nog smeulende pachthoeve, doch een bulk die hem op het lijf viel kwetste hem wel, maar redde hem het leven; het gelukte hem St. Malo te bereiken waar hij zich inscheepte naar Indie ten einde dienst te nemen onder een van de inlandsche vorsten. Weldra zien wij hem ook hoog in aanzien in Burmak; en nu twee jaren geleden stelde hij zich aan het hoofd van eene Burmesche ambassade bij het fransche hof en verblindde de oogen der Parijzenaars door zijnen prachtigen nasleep en door zijn goud en edelgesteenten. — Welke nu ook den inhoud moge zijn geweest van het tractaat dat Dorignon van zoo verren afstand kwam sluiten, zoo veel is zeker dat de overeenkomst tot groote tevredenheid van beide partijen werd getroffen; een handelstractaat met het Burmesche rijk werd gesloten, en rijke geschenken door de ambassade medegebragt, werden aangenomen. — het gezantschap werd geen diné aangeboden omdat het hun niet geöorloofd is met christenhonden aan te zitten; doch men bragt hen in het Hippodrome waar de kunstvertooningen der dames en van de afgerigte apen hunne hoogste bewondering wekten. — d'Orgoni is thans weder vertrokken, vergezeld van verscheidene jonge lieden van goeden huize en moet thans (10 September) reeds den halven weg naar Indie hebben afgelegd. — De juiste plaats hunner bestemming is niet bekend, doch men veronderstelt dat het Delhi is. De oorzaak van die ingekankerde haat tegen Engeland, die hij nimmer heeft zoeken te bedekken, moet, naar men zegt, gezocht worden in den ontvangst die de hertog van Bordeaux te Londen zoude hebben gevonden.

KORT HANDELS OVERZIGT.

Soerabaya *den 5sten November* 1857.

Invoeren. In de afgeloopene maand is de handel in stukgoederen niet zeer levendig geweest. Voor bijna alle soorten van gedrukte en geverwde lijnwaden is zeer weinig vraag; voor effen witte en grijze daarentegen is zeer veel kooplust. Voor Hollandsche witte en grijze madapollams zijn hoogere prijzen besteed, en daar de voorraden hiervan zeer gering zijn laat het zich wel aanzien dat de prijzen zich zullen staande houden. Van grijze drills zijn eenige verkoopen tot vorige prijzen bekend geworden.

Van metalen zijn eenige kleine partijen verkocht. Hollandsche provisien worden tot lagere prijzen aangeboden.

Uitvoeren. Arak zonder handel. Koffij zonder voorraad. Van suiker zijn 16,000 picols à *f* 21.- voor N°. 16, en 24,000 picols tot geheimen prijs (zoo als verondersteld wordt mede *f* 21) verkocht. Van Rijst zijn cc. 2500 koijangs, gewone Carga qualiteit tot *f* 140 à *f* 145 afgedaan.

Van Tabak is de te veld staande oogst der plantaadje BN. tot geheimen prijs op levering afgedaan.

Bevrachtingen. Het Zweedsche schip *Kare* en het Hamburger schip *Cito*, zijn beiden bevracht naar Macao en Hongkong tot 50 cents van één dollar per picol voor eene volle lading rijst. Van bevrachtingen naar Nederland valt eenigzins te vermelden het Ned. schip *Generaal de Stuers*, tegen *f* 100.- per last voor eene lading suiker, benevens eenige arak, Huiden en safraan.

Wisselcoers. Wissels op Nederland 6 /m. zigt tot *f* 107 % aangeboden.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

C. A. C. Lammers van Toorenburg, geb. van der Does, D. Meester Cornelis, 21 Oct. — J. H. Stein, geb. van Emmeloort, D. Palembang 21 Sept. — H. Meijer, geb. de Lanoij, Z. Batavia 21 Oct. — E. M. Hugenholtz, geb. van Leeuwen, D. Soerabaya 12 Oct. — F. H. S. Barkeij, geb. Voordewind, D. Glentingan (Rembang) 18 Oct. — A. C. Maij, geb. van Praag, Doode D. Gadok 13 October.

Gehuwd:

J. G. D. Böck met A. M. Bloemhard, Poerworedjo 3 Oct. — J. C. Fleur Jr. met J. C. Zecha, Batavia 17 Oct.

Overleden:

Het Zoontje van G. P. Westenberg, 4 maanden, Tagal 20 October.

VERTREKKENDE PERSONEN.

K. Veenstra. — Mr. R. E. N. d'Abo en echtgenoote.

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, de heeren van Bentheim en fam., Coster en fam., Rijgersma, Bohl en fam. mevr. Grave, mevr. Hoek en fam. Tiedeman, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden* de heeren R. W. Thompson, C. Duben, J. Berne, G. Schmidt, W. J. Tibbs, L. Chevallier, J. Denk, F. Croker, J. Maria, mejufvr. Breiner, Z. M. troepen en bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. wachtschip Batavia; het stoomschip Suriname, de schoenerbrik Saparoea; de stoomschepen Samarang en Admiraal van Kinsbergen; Gouv. stoom-advies-vaartuig Tjipannas, stoom-sleper Kapitein van Os; de portugesche gouvernements kotter Providincia; de schepen Yankee Ranger en Alfulck; het stoomschip Soerabaya; de barken Fatal Maän, Srijan Maskoor, Charlotta, Antoinette, Souburg, Goansien, Walcheren, Generaal de Steurs, Hellenman, Bientang Timoor, Staatsraad van der Houven, Willem de Zwijger, Rijswijk, Henricus Gerardus, Acgidia en Pauline, Senior, Jan van Schaffelaar, Dennok Bintang Toedjoe en Marzoek; de brikken Henriette, Jacquelina en Elisa; de schoeners Virgo, Egmond, Kiem Ingsoen, Nora Creina en Hoseeng; de kotter Riengit.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 2den tot en met den 4den October 1857.

AANVOER.

Van Batavia per het Nederl. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis, agenten Fraser Eaton & Co.

100 vaatjes boter, 1 kist geslagt, Karthaus & Co; 36 kisten en balen manufacturen, 8 kisten kramerijen, 3 kisten zadelwerk, 7 kisten garen, Fraser Eaton & Co; 16 kisten naaigaren, Mc Millan Marten & Co; 2 kisten snuif, 60 stuks spiegels. Asschenbergh & Co; 1 kistje sigaren, 2 paarden, Major Matzen & Co; 12 kisten en vaten bier, Sullock; 2 kisten kramerijen, 6 kisten manufacturen, 1 kist en 1 pakje monsters, van Leeuwen & Co; 5 kisten koopmanschappen, 34 kisten en balen manufacturen, Order 1 kist onbekend, Nash, 28 collies manufacturen, provisien, koopmanschappen, en kleinigheden, diverse Arabieren en Chinezen.

Van Pakelongan per de Nederl. Ind. bark *Marzoek*, gezagv. Said Mochsin bin Atas, agent Gezagvoerder.

30 picols jarak-olie, 1 kist tjindees, Gezagvoerder.

Van Balie per het Engelsche schip *Neptune*, gezagv. Fels, agenten Adam & Co.

35 kisten manufacturen, 5200 picols rijst, Adam & Co.

Van Balie per de Nederl. Ind. schoener *Pinang*, gezagv. Ongkaij, agent Tan Biendjang.

330 picols kedelee petten, 150 picols Bal. dendeng, 210 picols rijst, 120 stuks koehuiden, Tan Biendjang.

UITVOER.

Naar Banjarmassing per de Nederl. Ind. bark *Fathool Rachman*, gezagv. Said Alie bin Achmat Alhadie.

1000 stuks sp. matten, 2500 stuks zilver munt en 10 kisten inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Nederland per het Nederl. schip *Ardjoeno*, gezagv. J. F. A. Rapp.

$6872^{11}/_{100}$ picols suiker, 1470 picols koffij, 100 picols rotting, N. H. M.

Naar Hongkong per het Hamburgsche schip *Cito*, gezagv. J. C. F. Schut.

2772 picols rijst, 24 picols rotting Mathieu & Co; 2 kisten geweeren, Kruer von Oven & Co.

Naar Singapoer per het Engelsche schip *Neptune* gezagv. Fels.

5200 picols rijst, Adam & Co.

Naar Nederland via Panaroekan per het Nederl. schip *Cheribon*, gezagv. Coers

$7000^{61}/_{100}$ picols suiker, 170 picols rotting, 40 picols sapanhout, N. H. M.

Naar Samarang, Batavia en Singapoer per het Ned. Ind. stoomschip *Koningin der Nederlanden*, gezagv. E. Lewis.

20 kisten geweeren, Van Leeuwen & Co; 25 collies machinerien, Major Matzen & Co; 1600 stuks zilver munt, $6^{60}/_{100}$ picols genitrie, 8600 stuks zilver munt 8 kistjes kajoe poetie-olie, 16 kisten en balen inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol *f* 19 à *f* 20.—
Koffij per picol Nominaal.
Rijst (carga) per koijang *f* 130 à *f* 140.—
Id. (witte) „ „ *f* 155 à *f* 170.—
Koehuiden per 100 st. *f* 400 à *f* 600.—
Arak per legger *f* 100 à *f* 110.—
Olie (Klapper)
Olie (Katjang)
Kadjang Matten
Rotting *f* 8 à *f* 9.—
Wisselkoers 107 %.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 8sten November, des morgens ten half 9 ure.

Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 8sten November, des morgens ten half 9 ure.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
October	31	Engelsche	Neptune.	E. R. Vels.	Balie (Ampenan.)
Novemb.	1	Nederl. Ind.	St. Koningin d. Nederl.	E. Lewis	Batavia.
„	2	„ „	Marzoek.	Said M. b. Hoesin Alatas.	Pekalongan.
„	3	Balische	Pinang.	Ong Kaij.	Balie (Boliling.)

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar*
Novemb.	1	Nederl. Ind	Fathoor Rachman.	Said Alie Alhadie.	Banjarmassing.
„	2	Nederlandsche	Ardjoeno.	J. F. A. Rapp.	Nederland.
„	3	Hamburgsche	Cito.	J. C. F. Schult.	Hongkong.
„	—	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Samarang.
„	—	Engelsche	Neptune.	E. R. Vels.	Singapoer.
„	4	Nederl. Ind.	St. Koningin d. Nederl.	E. Lewis.	„ via Sam. en Batavia
„	—	Nederlandsche	Cheribon.	W. J. Coers.	Nederl. via Panaroekan.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Amerikaansche	Helen Mar.	E. F. Low.	China.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Willem de Zwijger.	Van Dries.	Nederland	„ „ „ „
„	Aegidia Paulina.	T. Veltman	„	„ „ „ „
„	Generaal de Steurs.	F. Fokkens.	„	„ „ „ „
Engelsche	Nora Creina.	M. Burgogne.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Henriette.	Chevallier.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Jacqueline en Elise.	B. Sikkens.	Nederland.	„ „ „
Amerikaansche	Yankee Ranger.	Stokmann.	In reparatie.	Mathieu & Co.
Nederlandsche	Senior.	K. L. Swart.	Nederland.	Van Eck & Co.
„	Walcheren.	K. Hoek.	„	„ „ „ „